

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.242/2025/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2026. február 25. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

V É G Z É S T:

A választás rendje elleni büntett miatt Terhelt1 ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2025. május 19. napján kihirdetett 25.B.261/2023/24. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

[1] A választás rendje elleni bűncselekmény büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2025. május 19. napján kihirdetett 25.B.261/2023/24. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki választás rendje elleni bűncselekmény büntetében [Btk. 350. § (1) bekezdés d) pontjának 2. fordulat], amiért 200 napi tétel, napi tételenként 1.000, összesen 200.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy napi szabadságvesztés büntetésre kell átváltoztatni. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről.

[2] Az ítélet ellen a vádlott és védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A védő a fellebbezése 2026. február 4-én kelt írásbeli indokolásában azt indítványozta, hogy a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla változtassa meg az elsőfokú ítéletet, és mentse fel a vádlottat a választás rendje elleni büntett vádja alól, mert az elsőfokú bíróság jogszabályt tévesen alkalmazott, ítélete részben megalapozatlan, ugyanakkor a hiba a másodfokú eljárásban orvosolható.

[4] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Btk. 350. § (1) bekezdés d) pontjának 2. fordulatát, amikor az ajánlóívek aláírásgyűjtőként történő aláírását „hamis adat feltüntetéseként” értékelte, mivel az aláírásgyűjtő aláírása önmagában nem minősül olyan adatnak, amely a törvényi tényállás körébe tartozik; adatnak az ajánlást adó személy személyes adatai és saját kezű aláírása számít. Ennélfogva a vádlott legfeljebb tévedésből írta alá az íveket abban a hiszemben, hogy jelöltként neki kell aláírnia, mivel az aktivisták az ő érdekében gyűjtötték az ajánlásokat. Ez a védekezés ténybeli – és nem az elsőfokú bíróság által hivatkozott társadalomra veszélyességben való – tévedésre utal, amely kizárja a szándékosságot, és mivel a szóban forgó bűncselekmény csak szándékosan követhető el, a bűnösség nem állapítható meg. A vádlott a terhére rótt cselekményt a védelem szerint akkor valósíthatta volna meg, ha tudatában lett volna annak, hogy az általa tévedésből aláírt ajánlóíveken a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 122. § (2) bekezdésben felsorolt adatok hamisak.

[5] Hangsúlyozta azt is, hogy a vádlott nem volt tudatában annak, hogy öt személy nevében mások írták alá az ajánlóíveket. Álláspontja szerint abból, hogy a vádlott tévedésből aláírta az „aláírást gyűjtő polgár neve” rovatot, nem következik, hogy tudott volna a konkrét hamis ajánlásokról. A beadvány kitér arra is, hogy még a tényleges aláírásgyűjtő sincs abban a helyzetben, hogy hitelt érdemlően ellenőrizze az ajánlást adó személyazonosságát, így az elsőfokú bíróság tévesen tulajdonított olyan tartalmú igazoló funkciót a gyűjtő aláírásának, amelyet az a gyakorlatban nem képes betölteni.

[6] Kiemelte, hogy a választási iroda nem folytatta le az összes ajánlás tételes ellenőrzését, miután az érvényes ajánlások száma elérte az 500-at, amiből nem következik, hogy a vádlott a hamis ajánlások révén jutott volna a szükséges számú érvényes ajánláshoz; az is lehetséges, hogy a teljes körű ellenőrzés esetén további érvényes ajánlásokat állapítottak volna meg. Hangsúlyozta, hogy a bűncselekmény megállapítása nem függhet attól, hogy az ellenőrzés meddig tartott, és nem bizonyított, hogy a vádlott ténylegesen nem rendelkezett volna 500 érvényes ajánlással.

[7] A Kúria Bhar. III. 396/2017. és Bfv. III. 933/2016. számú határozataira hivatkozva kitért még arra is, hogy a választás rendje elleni bűncselekmény csak szándékosan követhető el, és a szándékosság bizonyítása a vád feladata. Ha nem bizonyított, hogy a vádlott tudott a hamis adatokról, vagy legalább belenyugodott azok felhasználásába, akkor a bűnösség nem állapítható meg. A védelem szerint az elsőfokú bíróság lényegében megfordította a bizonyítási terhet, amikor a vádlott terhére értékelte, hogy nem bizonyította jóhiszeműségét, márpedig védence jóhiszeműen járt el, nem volt tudomása a hamis adatokról, és nem bizonyított a szándékos jogsértés, így felmentésének van helye.

[8] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2025. augusztus 11-én kelt BF.493/2025/3. számú ítéletében a vádlott és a védő fellebbezését nem tartotta alaposnak.

[9] Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálatára a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű, az előterjesztett fellebbezések a Be. 598. § (2) bekezdés 1. fordulata szerinti tanácsulésen történő elbírálására tett indítványt.

[10] Álláspontja szerint a törvényszék az eljárását a perrendi szabályokat betartva folytatta le, hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértést nem vétett.

[11] Kitért arra, hogy a törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségét és az indokolási kötelezettségét teljesítve irathűen idézte a vádlotti védekezés tartalmát és a mérlegelő tevékenységéről is számot adott. A vádirati tényállástól kismértékben – és kellően megindokoltan – eltérő történeti tényállás mentes a megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól, ennél fogva a másodfokú eljárásban irányadónak tekintendő.

[12] Rámutatott arra, hogy így a védelmi fellebbezések a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül valójában a megállapított tényállást támadják, amely annak megalapozottsága és helyesen megindokolt volta miatt a másodfokú eljárásban érvényesülő felülmérlegelési tilalom folytán nem vezethetnek eredményre.

[13] Kifejtette azon álláspontját, mely szerint a Fővárosi Törvényszék az általa rögzített tényállás alapján a vádlott cselekményét a törvénynek megfelelően minősítette, és az alkalmazott szankció is törvényes, mint ahogy az ítéletnek a bűnjelekre vonatkozó rendelkezései is.

[14] Összességében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék fellebbezésekkel támadott ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[15] Az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 598. § (2) bekezdés 1. fordulata szerinti tanácsülésen bírálta el.

[16] A vádlott és védője fellebbezése nem vezetett eredményre.

[17] A Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen felülbírálta.

[18] Ennek során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a) - f) pontja], sem olyan relatív eljárási szabálysértést [Be. 609. § (1) és (2) bekezdése], amely az ítélet érdemi felülbírlatát kizárná és a Be. 567. § (1) és (2) bekezdése szerinti okból az eljárás megszüntetésének sincs helye.

[19] A másodfokú bíróság egyetértett a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészszéggel abban, hogy az elsőfokú ítélet – a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági hibáktól

mentes, annak sem kiegészítése, sem helyesbítése nem szükséges, az a Be. 591. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[20] A törvényszék az ügy megítélése szempontjából lényeges valamennyi bizonyítékot megvizsgálta, és azokat a Be. 167. §-ában foglaltaknak megfelelően okszerűen, a logika törvényei szerint értékelte. A büntetővégzéssel indult ügyben a tárgyalás tartására irányuló védői kérelmet követően vádlottat a tárgyaláson – a szükséges figyelmeztetéseket követően – kihallgatta, majd helyesen ismerte fel, hogy mivel a tanúvallomások és az okirati bizonyítékok tartalmával kapcsolatos vádiratban szereplő tények valóságát a vádlott és védője elfogadta, ezekre külön bizonyítás lefolytatása a Be. 508. § c) pont ca) alpontja alapján nem volt szükséges, és e tényeket ítélete indokolásában példás alapossággal konkrétan meg is jelölte. E mellett helyesen járt el akkor is, amikor a védői álláspontra tekintettel bizonyítást folytatott le arra nézve, hogy a vádlott az íveket milyen minőségben írta alá, és a teljes cselekmény tekintetében mire terjedt ki tudattartalma.

[21] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Az indokolás logikai hibáktól mentes, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységével, s az annak során tett megállapításaival az ítéltábla maradéktalanul egyetértett, beleértve a vádirati tényállástól részben eltérő (a bűncselekmény megvalósulását és annak minősítését a későbbiekben kifejtettek szerint nem érintő) megállapításával kapcsolatos következtetését is.

[22] Helyesen ismerte fel a törvényszék, hogy a vádlotti védekezés három irányú és igen gondos vizsgálatnak vetette alá annak minden állítását, egyúttal részletes és alapos indokát adta annak, hogy ezen álláspontok miért nem foghatnak helyt.

[23] Bár a tényállást – az illetékes önkormányzat megkeresését követően – kiegészítette az ezzel kapcsolatos adatokkal, alappal helyezkedett arra az álláspontra, hogy a Btk. 350. § (1) bekezdésében szabályozott, a választás, népszavazás és európai polgári kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény tényállása – adott esetben annak (1) bekezdés d) pontja – nem a jogosulatlan aláírás felhasználását, hanem magát a jogosulatlan aláírást, illetve hamis adatok feltüntetését rendeli büntetni, ebből következően a bűncselekmény megvalósulásához, illetve e jogi minősítés megállapításához nem szükséges vizsgálni, hogy az ötszázat el nem érő jogosulatlan, illetve hamis adatok feltüntetését tartalmazó ajánlás a választás eredményének befolyásolására alkalmas volt-e vagy sem, a bűncselekmény a vádlotti szándék esetén ettől függetlenül megvalósul. Ugyanez vezethető le a BH2017. 109. számú bírósági határozatból, aminek ítéleti alapjára (Kúria Bfv.933/2016/6.) egyébként a védelem is hivatkozott, azonban tévesen értelmezve azt.

[24] Szemben a védői állásponttal, helyesen ismerte fel törvényszék azt is, hogy a vádlott védekezésének tartalmára tekintettel a társadalomra veszélyességben (itt konkrétan jogban)

való tévedés lehetőségét is vizsgálnia kell, mellyel kapcsolatban szintén helyes következtetést vont le, amikor e lehetőséget – alapos indokkal – elvetette.

[25] Tényszerű cáfolatát adta a vádlott azon álláspontjának is, mely szerint az ajánlóíven szereplő gyűjtői aláírás valódiságot nem tanúsít (nincs hitelesítő funkciója), ezért aláírhatta ezt úgyis, hogy nem ő volt a tényleges aláírásgyűjtő. Az indokolás e téren csak az alábbiakkal egészítendő ki:

[26] Minthogy a bűncselekmény csakis okirat kiállítása útján valósulhat meg, a vizsgált elkövetési magatartás, az okiratnak az aláírásgyűjtő általi aláírása szükségképpen szándékos, büntetőjogi felelőssége ugyanakkor csak abban az esetben állhat fenn, ha az okirat bármely abban feltüntetett adatát tekintve valótlanyságot tartalmaz, vagy maga a nyilatkozat valótlan (mert az aláírások nem a névtulajdonos/ok/tól származnak), és erről az aláírásgyűjtő tudott vagy tudnia kellett. Ekként, ha maga személyesen gyűjti az ajánlóívet, arról nyilván nem tehet, ha az ajánlást adó megtévesztő magatartásával magát valótlanul más személynek adja ki és igazolja, e tekintetben az aláírásgyűjtő tévedésében még gondatlanság sem terhelheti. Ha pedig gondatlan e vonatkozásban (mert pl. meggyőződési kötelezettségét elmulasztja), a vád tárgyává tett bűncselekmény kizárólagosan szándékosan megvalósítható törvényi tényállására figyelemmel a Btk. 20.§ (3) bekezdésében írt rendelkezésre tekintettel sem állhat fenn felelőssége.

[27] A jelen ügyben az aktivisták közreműködése folytán azonban minden kétséget kizáróan voltak valótlan adatok is az ajánlószervényeken, mégpedig az aláírásgyűjtő személyével összefüggésben, és erre nézve – mivel a vádlott, tudva arról, hogy nem ő gyűjtötte az ajánlást, magát a megkívánt adatokkal aláírásgyűjtőként azonosította, és e minőségében az ajánlást aláírásával is hitelesítette – a Btk. 7. § első fordulata szerinti egyenes szándék terhelte. Ezzel pedig a törvényi tényállást önmagában is kimerítette.

[28] Mindemiatt pedig már teljesen közömbös, hogy az ajánlást adói nyilatkozat az egyes adatok tekintetében, vagy akarati hibája (nevesen az aláírás hamissága) miatt is valótlan lehet. A jelen ügyben kétségkívül ez utóbbi állt fenn, de az elsőfokú bíróság tényként csak azt állapította meg, hogy a tényleges gyűjtő szolgáltatva részére a hamis iratot, arra viszont nem volt a tényállásban adat (és ilyen a bizonyítékokból fel sem merült), hogy az aláíráshamisításról a vádlottat e személy tájékoztatta, vagy azt más körülményből kétséget kizáróan tudnia kellett, a vádlott hamis ajánlói aláírásokra vonatkozó tudattartalmát nem lehetett, de nem is kellett megítélni.

[29] Ezzel együtt helyes – de a büntetőjogi megítélésen kívül eső – az az elsőbírői megállapítás, mely szerint a kérdéses gyűjtői aláírás nem funkciótlan: ha a hitelesítési rendeltetését nem töltene be, értelme sem lenne.

[30] A védőnek a fellebbezés indokolásában ezzel összefüggésben adott érvelése kapcsán megjegyzendő még az is, hogy – bár ahhoz kétség nem fér, hogy az ajánlóíveket a vádlott egyenes szándékkal írta alá gyűjtőként, miközben tudta, hogy az aláírásokat nem ő gyűjtötte – a rajtuk szereplő ajánlói aláírások vonatkozásában sem gondatlanság, hanem a Btk. 7. § 2.

fordulata szerinti eshetőleges szándék jellemezte a bűnösségét, az aláírások esetleges valótlanságába belenyugodva cselekedett. Megjegyzendő, hogy a védői beadvány maga is ezt fejt ki, amikor arra hivatkozik, hogy „bevett gyakorlat” a szükségesnél jóval több aláírás gyűjtése annak ellensúlyozására, hogy lehetnek köztük hamisak. Ez pedig a védelem részéről a szándékosság fogalmának indokolatlan szűkítése, amire a törvény nem ad lehetőséget, mivel a tényállás szerinti bűncselekménynek nincs célzata, így nem csak a Btk. 7. § első fordulata szerinti egyenes szándékkal követhető el (amely egyenes szándék a fentiek szerint a gyűjtői aláírásnál eleve megállapítható, ami pedig a büntetőjogi felelősségét önmagában megalapozza).

[31] A jogi minősítés körében indokolt még kitérni arra is, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a „hamis adat feltüntetése” elkövetési fordulat szükségképpen hamis magánokirat készítésével jár együtt, amelynek felhasználása esetén (pl. a választási irodában történő leadás alkalmával) nem létesül valóságos halmazat a Btk. 345. §-ban meghatározott hamis magánokirat felhasználása vétséggel (ugyancsak a BH2017.109.).

[32] A vádlott bűnösségére vont elsőbírói következtetés az irányadó tényállásból okszerű, cselekményének minősítése törvényes, indokolása a fentiekén túl kiegészítésre nem szorul.

[33] A büntetés kiszabásánál irányadó törvényi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel és kellő részletességgel ismertette.

[34] A büntetéskiszabás körében értékelendő tényeket és körülményeket csaknem teljeskörűen feltárta és súlyuknak megfelelően értékelte, az enyhítő körülmények az újabb, kilenc hónap, így már a büntetési tétel felső határát elérő időmúlással egészítendő ki, valamint javára kell értékelni az eljárás elhúzódását is, ugyanis a 2024. május 22. és 2025. május 19. napján tartott tárgyalások között majdnem egy teljes év telt el, amely – figyelemmel a perbeszédék előbbi tárgyaláson történt elhangzására is – egyértelműen inaktív időszak volt.

[35] Az időmúláson túl az eljárás vádlottnak fel nem róható elhúzódása olyan további enyhítő körülmény, amelynek a vele szemben kiszabott büntetések mértékében is hangsúlyosan meg kell jelennie.

[36] A 2/2017. (II. 10.) AB határozat alkotmányos követelményként fogalmazza meg azt, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét. Ezzel összhangban mondja ki a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontja azt, hogy ha a bíróság a büntetőeljárás elhúzódását enyhítő körülményként értékelte, az ítélet indokolásának tartalmaznia kell az erre való utalást is. Hangsúlyozza az ítélőtábla, hogy az eljárás elhúzódása és az időmúlás különböző tartalommal bíró eljárásjogi fogalmak: míg az időmúlás pusztán a bűncselekmény elkövetése és az ügydöntő határozat meghozatala közötti időtartamot értékeli, az elhúzódó eljárásra utalás az ügyben eljáró bíróságoknak vagy

hatóságnak az eljárás egyes szakaszaiban tanúsított tétlenségének az elismerése. E tétlenség a bírósági eljárásban a fenti időszakban tettenérhető volt.

[37] Ettől eltekintve az ily módon kiegészített bűnösségi körülményeket a cselekmény nem elhanyagolható tárgyi súlyával is összevetve az elsőfokú bíróság mégis helyesen, a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokkal összhangban, a Btk. 80. §-a szerinti büntetési kiszabási elvek szem előtt tartásával választotta meg a büntetés nemét, és annak mértéke is törvényes.

[38] Az elsőfokú bíróság által alkalmazott pénzbüntetésnél sem súlyosabb, sem enyhébb szankció alkalmazása a cselekmény tárgyi súlya folytán sem volt indokolt, mint ahogy ez utóbbi ellenkezett volna az általános megelőzés törvényi céljával is.

[39] Az ítélet egyéb rendelkezései szintén törvényesek.

[40] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 598. § (2) bekezdés 2. fordulata szerinti tanácsulésen a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[41] A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2026. február 25.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Cserni János s. k.,

dr. Raczkó Katalin s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2025. május 19. napján kelt 25.B.261/2023/24. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.242/2025/7. számú végzésével 2026. február 25. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2026. február 25.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Moncz Tímea

tisztviselő